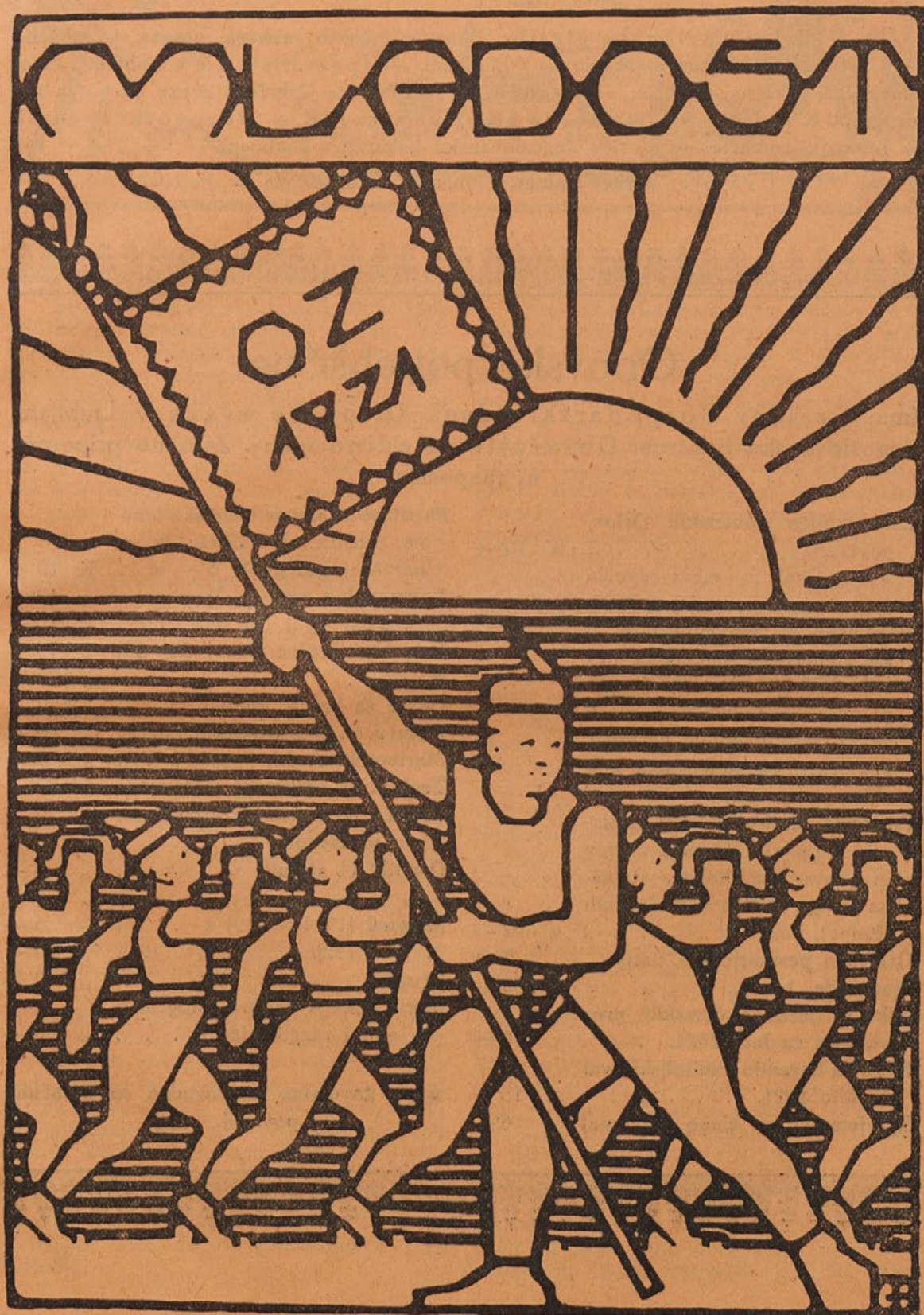

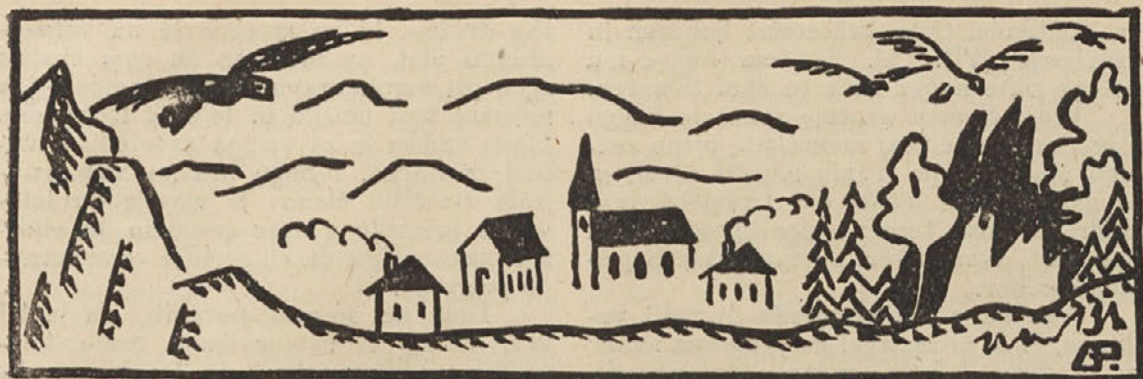
»Mladost«, orlovsko glasilo, izhaja v začetku vsakega meseca v Ljubljani. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, pritličje. — Naročnina je za člane Orlovske zveze 45 K, za vse druge 60 K na leto. — Posamezna številka velja 12 K. — Odgovorni urednik je Ludovik Tomažič. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Urejuje: **Jernej Hafner**, Ljubljana, župnišče pri Sv. Petru.

Orlovske potrebščine

ima v zalogi Gospodarski odsek Orlovske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Obračajte se edino nanj. Začasno priporoča in razpošilja:

Zlata knjiga slovenskih Orlov, nevezana	K 10'—	Partiture za klavir orlovske him- ne, prostih vaj, vaditeljskih, za naraščaj itd. po K 5'— in . . .	K 10'—
Vsak Orel jo mora docela poznati in se po njej ravnati.		Tekmovalne vaje za Maribor . . .	„ 12'—
Mladinske in telovadne igre . . .	„ 10'—	„ „ za leto 1921.	„ 10'—
Za slehernega načelnika ne- obhodno potreben učni pri- pomoček v telovadnici, zlasti še za one, ki vodijo naraščaj. Priporoča se tudi vsem šol- skim vodstvom.		Orlovske čepice (šteev. 54—58)	„ 70'—
Poslovne knjige (vložni zapis- nik, blagajniška knjiga članov in glavna blag. knjiga, stalež- na knjiga rednih in podpornih članov), pola à	„ 2'—	Majce	„ 77'—
Orlovska pesmarica, II. natis . . .	„ 5'—	Odeje za konje, komad	„ 150'—
Magnezija, 1 kg	„ 200'—	Znaki J. O. Z. (novo došli), komad	„ 10'—
Slike in besedilo članskih pro- stih vaj za leto 1921.	„ 9'—	Mariborski znaki, komad	„ 3'—
Slike in besedilo vaditeljskih vaj za leto 1921.	„ 15'—	Trobke za načelnike s trakom . . .	„ 80'—
Sprejemnica za člane (diplome)	„ 6'—	Trobke za načelnice s trakom . . .	„ 70'—
		Ajmo mi Sokoli	„ 6'—
		Osnutki (4 strani)	„ 3'—
		„ (8 „)	„ 6'—
		Mladost (1914—1919) à	„ 5'—
		„ 1920 à	„ 20'—
		Krogle	„ 180'—
		Mariborskega tabora fotografije v obliki razglednice à	„ 6'—
		Zavojnina in poštnina se zaračuna posebej.	

Katoliška vera — temelj orlovstva.

Stavbe zidamo na temelj. Čim višje jih hočemo graditi, globlje kopljemo, silnejši temelj položimo. Graditelj mora že pri načrtu, po katerem hoče postaviti zgradbo, misliti na vode, viharje, potrese in druge sile, ki bodo morda napadle zgradbo. Zato zida na kamen in ne na pesek, da ne bi prišli viharji in vode ter porušili, kar je s trudom in žrtvami postavil.

Snovatelji in graditelji orlovske zveze so v svojem načrtu določili za temelj novi zgradbi, ki naj bi zbrala v svojih prostorih »vso slovensko mladino, ki krščansko misli in se po krščanskih načelih hoče tudi v življenju ravnati« (Zl. knj. I. 2.) ter jo izobraževala umsko, нравno in telesno — katoliško vero.

»Podlaga vsemu Orlovemu delovanju je katoliška vera; n'ena načela in zapovedi, kakor nam jih je dal Bog in sveta katoliška Cerkev.« (Zl. knj. I. 4.)

Na temelju katoliške vere, ki jo označja in razlaga rim. kat. Cerkev, je zgrajena naša zveza, na tem temelju jo gradimo dalje. Delavci prihajamo in odhajamo, stavba raste in se krepi, dobiva vedno novo lice — temelji pa ostanejo vedno isti, neizpremenjeni!

Na dve strani je morda treba danes to poudariti in pojasniti:

tistim posameznim članom in odsekom, ki vzpričo mnogoličnih in zapletenih opravil v organizaciji, zlasti vsled številnih nastopov in razstresajočih zunanjosti premalo mislijo in premalo upoštevajo verski temelj zveze in dela v dosego n'enih ciljev,

pa tudi onim, ki večinoma stojijo ob strani kot kritični opazovalci življenja, kakršno veselo vre in polje v naših vrstah, a menijo, da naša organizacija premalo upošteva najuspešnejše vzgojno sredstvo: katoliško vero, ker se preveč bavi s televadbo,

Načela, ki urejajo orlovsko delovanje in snovanje ter mu dajejo smer navzgor, k »Božjemu Solncu«, so napisana v Zlati knjigi. Od leta 1910., ko je izšla »za Orle in vso krščansko mladino«, priporočena od ljubljanskega nadpastirja kot »spisana na temelju in v duhu svete kat. vere« (prim. naslov in priporočilo), z naročilom pisatelja »da jo bodo voditelji morali fantom brati in razlagati« ... »in šolati rod za rod« (prim. uvod) — vodstvo zveze neprenehoma zahteva, naj se seznanjajo Orli, Orlice in naraščaj z njenimi nauki, jo priporočajo in razlaga v svojih tiskovinah, na tečajih in sestankih ter skuša pridobiti v ta namen sposobnih ljudi povsod, kjer se ožnjuje nov odsek.

Od svoje prve do zadnje strani ta krasni orlovski katekizem povdarja katoliško načelo in čednost, ki naj si jo osvoje Orli, da bodo postali pravi Orli, vredni tega imena. V himni Orlov pozivlja: »K Božjemu Solncu dvignimo srca«, v berilu o Makabejcih vliva gorečo ljubezen do Boga in Bogu, vdane domovine v mlada srca, za podlago vsemu Orlovemu delu proglašajo kat. vero (I. 4.), vzor Orla imenuje spoštovanje in dejansko ljubezen do Boga, do ljudstva in neomadeževanega življenja (II. 12.). Orel je le, kdor dejansko ljubi Boga in živi pošteno, neomadeževano (II. 1.), biti mora katoliški mož in katoliško moštvo mora vsepovsod razširjati in utrjevati (II. 3.), življenjska naloga vsakega Orla je gojiti krščanske čednosti, druge v njih vzgajati in biti v čednostnem življenju za zgled vsemu ljudstvu (II. 7.).

Orel naj svoja verska načela povsod, vsak čas in pred vsakomer odkrito, neustrašeno in jasno izpoveduje, svoje dolžnosti pa prav tako brez ozira in strahu vestno in verno izpolnjuje (III. 3.). Nad

vse odlikuje Orla krščanska ljubezen in usmiljenje (VII. 13.). Koncem knjige mu polaga zlate nauke na srce škof Slomšek.

Vsem članom ukazuje zveza to knjigo z vso vsebino čitati, razmišljati, njeno razlago poslušati, po njenih načelih živeti in se pod njenim vodstvom izpopolnjevati. Kdor se proti tem načelom pregreši, ga opominja, svari, ukori ali tudi izključi pristojni odbor.

Ako pa ponekod morda ni najti voditelja, ki bi jo razlagal na primeren način, ne zadeva krivda zveze, organizacije, ampak posameznika; škodo pa zveza popravlja s spisi, ki jih izda, a in s tečaji, ki jih prireja.

Delo Orlov po teh načelih ureja Poslovnik, ki ga mora poznati vsak član, ki uboga vodstvo. Poslovnik naj bo poleg Zlate knjige redno na razgovoru na fantovskih večerih. (Predgovor).

Naraščaju predpisuje duševnega vodnika, ki naj bo po možnosti duhovnik; naraščajniki na, prejemajo mesečno sv. zakramente. §§ 100.—103. urejajo versko življenje članov v zmislu načel Zlate knjige. Ukazujejo vsakemu Orlu izpolnjevati verske dolžnosti, prepovedujejo ponočevanje, pijančevanje in postajanje pred cerkvijo med službo božjo in predpisujejo udeležbo pri procesiji o Vel. noči in sv. R. T. Priporočajo članom vstop v Marijino družbo.

Tudi svoje praznike obhaja Orel: sv. Alojzija, rojstvo prebl. M. D., Brezmadežno spočetje M. D. in sv. Jožefa s sestanki, na katerih se obravnavajo verskovzgojna vprašanja in s prejemom sv. zakramentov (navadno skupno). »Bog živi« je splošno vpeljani orlovski pozdrav. Zastave in znaki Orlov imajo v zvezi z drugimi simboli navadno tudi znamenje križa.

Prireditve, ki trajajo cel dan, so redno združene s sveto mašo, poldnevne navadno z litanijami. Najsiajnějša točka v sporedu velikih orlovskih nastopov je vedno sv. maša z govorom pod milim nebom. Na katoliških shodih povsod, koder se jih povabi, nastopajo Orli in sodelujejo aktivno. Pri delu in v boju za katoliško načelo povsod stoje v prvih vrstah. Za notranji preporod nastopajo z vedno novimi sredstvi; letos so začeli z duhovnimi vami, ki jih želi vodstvo vpeljati po vseh pokrajinah. Na tečajih vseh vrst se povdarja potreba verskonravne vzgoje.

Ker pa je Orel zveza, ki goji umsko, нравно in telesno vzgojo, ne pa ver-

ska družba, ki se omejuje le na verskonravno plat, ne more in ne sme obstati zgolj pri verskonravni vzgoji, ampak goji ničmanj tudi umsko in telesno izobrazbo. Zlasti zadnja je za večino začetnikov najbolj privlačna. Mnogo нравно visokostejčih starejših članov je veselje do telovadbe privedlo v našo sredo in jih obdržalo tako dolgo, da so se tudi verskonravno prerodili.

Tudi ne smemo pozabiti, da je bil prvi razlog za ustanavljanje naših telovadnih odsekov (okrog l. 1907.): potreba zadostiti fantom, ki niso marali za šolsko družbo, s priliko do telovadbe v katoliških izobraževalnih društvih, dočim naj bi za umsko izobrazbo skrbelo izob. društvo, za versko vzgojo pa Cerkev in Marijine družbe. Ker pa drugi faktorji v svojem lastnem delokrogu niso dosegali dosti uspehov, je Orel začel zadoščati tudi tem potrebam svojih članov. Še več; mnogo kje bistveno pomaga Orel do obstanka Marij. družbi, ker navaja svoje člane k vstopu vanjo, skoro povsod pa so Orli tudi v drugih odsekih prosvetnih društev najdelavnejši člani. Če pa kje ne prospevajo druge organizacije, ni kriv Orel kot društvo, marveč tisti, ki jih ne znajo ali nečejo voditi na privlačen način, ali pa ta društva niso dotičnim razmeram primerna.

Pri katoliških organizacijah je eno najzanesljivejših meril za pravovernost njihovega duha prijateljsko razmerje do duhovnikov. Kristusovo delo nadaljuje katol. Cerkev, ki jo v posameznih krajih zastopa duhovščina, pokorna svojemu škofu. Slabo znamenje za katoliško mišljenje je, ako se društvo ali zveza odteguje stiku in vplivu škofa, ne upošteva krajevne duhovščine, ampak vsak član po svoji glavi presoja, kaj je katoliško in kaj ne, četudi morda odloči uprav nasprotno kakor poklicani razlagalci nauka Cerkve. Pač lahko posamezen duhovnik v kakem slučaju zavzame stališče, ki se zdi napačno ali pa tudi nasprotno naziranju škofa. V takem slučaju obvelja odločitev višjega (škofa), h kateremu se vedno lahko zatečemo po svet in odločitev. — Ali Orel upošteva to zahtevo? V polni meri! Zato tudi prevz. nadpastir vsa leta vsestransko podpira našo zvezo in je nje častni član, ki je sredi Orlov stopil med narode v Strassbourgu, jih priporočal v svojih spisih, govorih in pastirskih listih. Z radostjo sprejemajo odseki v svojo sredo delavne duhovnike, volijo jih povsod v odbore in slede njihovim naukom, svetom in opominom.

Če kje ni tako, tam manjka članom orlovskega duha, ali pa duhovnik nima pravega duha in srečne roke. Mogoče je seveda tudi oboje hkrati. Vendar bi bilo za stvar bolje, ako bi vsakdo raje samsebi izpraševal vest, kakor pa da vzhičeno toži in napada drugega.

Prezreti ne smemo še ene važne okolnosti. Naše življenje je delo, boj, izpopolnjevanje, tekma. Vse človeštvo je omejeno, le slabost se zdi neomejena. »Drugo postavo čutim v svojih udih — ne, kar hočem, storim, ampak česar ne maram, to izvršim« (Sv. Pavel). Mnogo dobrega želimo, a malo storimo; nič slabega ne maramo, a dosti storimo napačnega — iz slabosti. Kot slabotni ljudje, ki pa žele v dobrem napredovati, stopamo v orlovske vrste. Za vzvišenimi cilji, pod vodstvom krasnih navodil stremimo navzgor k Božjemu solncu, naše noge pa gazijo pod težo telesa,

s strastmi in slabimi navadami obremenjena, po blatu zemlje, polne zanj in prepadov. In takim je treba bolj usmiljenih prijateljev, dobrosrčnih svetovalcev, očetovskih učnikov..., ki tlečega stenja ne ugasnejo, nalomljenega trsta ne zlomijo, kakor pa ostrih sodnikov, vzvišenih gromovnikov in uniču oči tožnikov. Treba nam je vztrajne pomoči, požrtvovalnih vodnikov in dolgo časa, da se tudi osebno prerodimo in utrdimo v orlovstvu.

Zato, bratje in očetje, potrpite, delajmo in tudi molimo, ne da bi se mnogo prerekali in brez haska govorili, kakor nam oznanja Zlata knjiga in Poslovniki. Tako se bomo približali našim vzorom, bomo koristili sebi in domovini, tako bomo najbolje dokazali, da je res katoliška vera temelj orlovstva, Božje solnce pa njegov cilj.

J. H.

Tekme in javna telovadba F. G. S. P. F. v Metzu dne 25. julija 1920.

(Konec.)

Preden je bilo mogoče objaviti konec poročila o nastopu v Metzu, se je vršil mnogo večji in boljši nastop iste zveze v Strasbourgu 6., 7. in 8. avgusta 1921. Ker imam namen poročati obširneje tudi o tem nastopu, se mi zdi primerno, da konec tega spisa okrašam.

Na obsežnem travniku otoka St. Symphorien je začelo točno ob 5. uri zjutraj tekmovali okrog 120 društev ozir. kakih 2000 članov in naraščajnikov. Vsako društvo je prišlo hitrih korakov, s svojo zastavo in oddelkom trobentačev in bobnarjev na svoje mesto, se postavilo v red in po vaditelju (moniteur = učitelj telovadbe, navadno starejši mož) javilo sodnikom tiste kategorije, v kateri je tekmovalo.

Ker je bila to prva tekma po vojski, Metz po večini Nemcem prijazen in ura zgodnja, je bilo gledalcev začudaj malo. Med sodniki je sedelo mnogo častnikov, ker Francija od l. 1871., ko je bila poražena, na vso moč podpira telovadne organizacije.

Višje kategorije so tekmovala na vzporednem orodju (drog, bradlja in skok) ob štelju. Vaje niso bile težke; najtežja n. pr. je vsebovala na bradlji ročno stojo, izvedeno težno iz prednosa in kolebno iz predzakoleba, sledečega sklopki. Izva-

janje pa ni bilo slabo, dasi Francozi ne polagajo na strumnost in lepo zadržanje tolike važnosti kakor mi. Pri skoku (brez deske in blazine, ki jo ponekod nadomestuje kup žaganja) so lepo nakazovali odziv in odskok. Orodje je bilo slabše nego je naše (praško ali dunajsko). S palico so skakali čez lahno pritrjen tenek lesen remelj, ki se je večkrat razlomil pod težo skakalca.

Pri prostih vajah me je motil obrat v desno in pomanjkanje strumnosti, pri redovnih pa hitri korak in grbasto držanje mnogih telovadcev. Nam, ki smo navajeni na enoten kraj, tudi ne ugaja ta zapadna mnogoličnost; skoro vsako društvo ima drugačen kraj. Hlače nosijo izvečine kratke in široke, bele barve, nogavice črne (ali pa bele gamaše iz platna), čevle bele. Pas imajo iz blaga, širok, nekateri po več metrov dolg, srajco z rokavi belo ali beločrno marogasto, »okrašeno« kakor sportniki s podobo petelina, leva, risa, orla itd. na prsih. Na glavi pa nosijo vsakovrstne, često zelo fantastične čepice. Prišli so v Metz kar v telovadnem kroju, ogrnjeni v plašč in preskrbljeni s torbo za razne potrebščine, tako da so le to odložili v garderobi in bili so pripravljeni za nastop. Iz tega razloga jim zadostujejo zelo pri-

proste garderobe, ker le nekaj malega odlože in se sploh ne preobleče o.

Telovadili so tudi na kombiniranem orodju (n. pr. koza-bradlja, konj-bradlja, krogi-skok itd.), v skakanju čez ovire, štafetnem teku, telovadnih igrah in postavljanju skupin. Naraščajniki so hodili cel čas izleta s palico (čez ramo), s katero so nastopili pri telovadbi.

V vrstah ni bilo opaziti nikake neravnosti, veselje in korajža je odsevala iz obrazov. Ker tekmovalni red predpisuje za višje kategorije vsakemu društvu, da vsaka $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ ali $\frac{1}{4}$ dela svoje vaje (od najlažjih do težkih), stoje v vrsti večjih in zlasli največjih čet (po 42 in več članov) skupaj telovadci od 15 do 30 ali 40 let, lahko tore, oče in sin, kar daje francoskim tekмам poseben pečat, nekako familiarno obilježje. Nižje kategorije pa izgledajo zelo mladostno. V splošnem med telovadci niso slabotni in plešasti člani nikaka redka izjema. Celo mnogo bolj primerno izgleda pri lažnji vaji slaboten začetnik golih lic, kakor visok fant ogromnih mišic, kot vidimo tu in tam pri nas (n. pr. cdsek št. Peter-Lj. v Črnomlju).

Alzaška društva, ki vadijo po Spiesovem sestavu, so tekmovala zase, Francozi iz vseh drugih pokrajin pa zase (po sestavu, ki ga uči njihova vojaška šola, uveljavljena l. 1852. v Joinville le Pont (Seine), matica telovadskega gibanja v Franciji). Največ društev je v Parizu, Lille, Dion, Lyon, St. Etienne, Bordeaux, Bargonne, Nantes, Nancy, Epinal in Pont a Musson ter okoli teh mest, na redkejša pa so v sredini in na jugu Francije. Preko 2000 društev je združenih v 50 pokrajin (Union regional), ki imajo svoja pravila, spoj z zvezo F. G. S. P. F. pa ni posebno tesen. Glasilo te zveze, ilustrirani »Les Jeunes« (beri Le-žén) je od maja 1921 tednik na 6 listih, po vsebini ne večji od Mladosti. Pravzaprav so ta društva tudi le odseki katoliških mladinskih društev, v katerih se ne le telovadi, ampak tudi gode, igra, po.e, predava, debatira itd.

Ob 8. uri je prikorakala četa 80 Belgijcev z godbo in ogromno zastavo na telovadišče. Ker nosijo francoska društva le male prapore na tankem drogu ($1\frac{1}{2}$ do $2\frac{1}{2}$ cm v premeru, blago 60 cm do 1 m v kvadratu) ali celo še manjše standarte, so vzbujali Belgijci splošno pozornost s svojo zastavo ($1:50 \times 3$ m) ničmanj kakor s svojimi vajami (proste, floretoovaje, skupine), ki ih izvajajo zelo strumno. V sestavljanju ogromnih, visokih skupin so pa res mojstri!

Izmed vaj omenjam še; tek (100 m), boks kot skupinske proste vaje), skupine (do 80 članov), rajalni pohodi in balet naraščajnikov, plezanje, plazenje pod ovirami, vaje skupin z velikim obročem, rapir, skupinske vaje v krogu, zvezdi itd. Tudi z vajami z puško in voaškimi ekserciranjem je nastopilo več čet.

Najboljši telovadci so bili povprečno Alzačani, katerih je tekmovalo 550. Alzacija je vsestransko organizirana zemlja (le ljudska gospodarska organizacija še ni izpopolnena). Vendar so poleg socialistov in liberalcev katoličani najmočnejši. Telovadcev štejejo nad 11.000. Ako nastopijo v sredini dežele (v Colmaru), spravijo 7000 telovadcev skupaj, dasi jih je komaj toliko kakor Slovencev, dežela pa še manjša, kakor naša in nasprotniki močnejši! Za svojo visoko nalogo smatrajo delo za zbližanje in spravo med Nemci in Francozi, za svojo deželo pa žele čim večjo samostojnost, avtonomijo. Njihova pridnost in sposobnost vzbujajo upanje, da bodo pod svojim spretnim vodstvom dosegli tudi na tem polu lepe uspehe. Kot telovadci že danes prekašajo vse druge, Lotaringija, pokrajinsko izredno lepa dežela, pa je bolj Nemcem prijazna in slabše organizirana; kat. telovadcev ima okrog 2000.

Vzporedno s tekmo telovadcev so tekmovali tudi godci, fanfaristi in bobnarji, na mestu in med korakanjem, posamič in skupno, tako da je bilo tekmovališče zelo živahno ne le za oko, ampak tudi za uho.

Med 10. in 11. uro so prihajale čete v gotsko stolnico, katere začetki segajo v 5. stoletje, v današnji veličini pa je vzrastla v 13. do 15. stol. Ima znamenit portal in vsebuje izdelke mnogih umetnikov, posvečena pa je Materi B. vedne pomoči. Pri sv. maši se je zbralo krog altarja 150 zastav in 5000 telovadcev. Pričigal in blagoslovil je navzoče domači škof. Pela je cela cerkev (apostolsko vero, euharistično pesem in nabožno pesem katoliških telovadcev) iz majhnih lističev, ki so jih delili med množico. Naše zastopstvo (dva Orla v kroju z duhovnikom v sredi), ki se je v kočiji pripelalo k cerkvi in nazaj, je vzbujalo splošno pozornost; nihče pa ni vedel, odkod in kdo smo, dokler niso čitali v listih, da smo — Čehoslovaki. Vendar smo poskrbeli kmalu za boljšo informacijo.

H kosilu so nas povabili Alzačani. V družbi preds. g. Biechelerja, prijaznega franc. polkovnika, nekaterih voditeljev Alzačanov in njih sorodnikov smo izvedeli marsikaj zanimivega in poučnega ter skle-

nili koristna poznanja osebnosti. K oficijelnemu banketu pa niso povabili nikogar od nas, bili smo jim še premalo znani in premali.

Do dveh popoldne so se zbrale kolone z zastavami in naslovnimi tablami na cestah pred kolodvorom, potem pa so korakala društva (146) v 9 kolonah skozi mesto na telovadišče. Za godbo domačih telovadcev je korakala Avant-garde de Montmartre (Paris) z zvezino zastavo, zatem zastopstva zunanjih narodov: Belgijci, Luksemburžani, mi itd. v prvi koloni. V zadnji koloni so domača društva zaključila spreved, ki ga je množica gledalcev precej živahno pozdravljala. Sodelovala je tudi vojaška godba 154. pešpolka, bobni, fanfare in harmonije društev pa so neprestano oglašale, kaj se vrši.

Ob treh se je pričela javna telovadba. Po defilaciji društev so se poklonile pred glavno tribuno predsedniku FGSPF in gostom (škofom, generalom, deželni gosposki itd.) vse zastave, združene v eno kolono. Potem so pozdravili vsi navzoči zastavo zveze in zapeli narodno himno. Po teh uvodnih ceremonijah se je pričel razvijati spored javne telovadbe, ki je bil nadvse pisan. Večja društva z izbranimi vajami so nastopila pred tribunami sama. Pokazali so zlasti Alžajčani in nekaj Belgijcev tudi na orodju najtežje vaje. Vendar pa je pogled na telovadišče v celoti takoj vzbujal misel, da je to prvi povoni nastop, da vodstvo nima še vaje in organizacija nastopa ni v najstrožjih rokah. Tudi okus

so razodevale mnoge vaje drugačen (nastop maskiranih Indijancev s sekirami in koli, skauti, jokeji z bičem in cilindrom, musketirji v ro ni črti itd.). K vajam s palico je nastopilo komaj 500 naraščajnikov, k prostim vajam komaj 700 članov. Vadili so ob godbi počasi; a vzlic lački sestavi ni nastop ugajal, ker so površno, neenakomerno vadili in je bila četa preveč pisana. Videli smo pa mnogo lepih skokov, skupin in vzporednih vaj na orodju (po 4). Zaključna skupina: apotheoza francoskega poilu-ja (vojaka), obstoječa iz piramide telovadcev, ki dvigajo na puškah vojaka v opremi za juriš nad glavo, je izzvala ogromno navdušenje.

Po kratkem nagovoru in petju marzeleze je bil nastop končan. Ljudstvo je zadovoljno odhajalo, navdušeno za mlade telovadce, ti pa so napeto poslušali imena zmagovalcev pri tekmah in sprejemali lavorjeve vence iz rok komisije sodnikov. Zvečer je že večina telovadcev zapustila Metz in bila na poti domov. Tudi enega telovadca ni bilo videti vinjenega, nihče ni delal sramote društvu z nediscipliniranim nastopom. Navadno je hodilo celo društvo skupaj s svojim vodnikom in vaditeljem. Tudi voditelji niso sedli k počitku in zabavi, marveč k delu: posvetovanem, pospravljanju, razgovorom z gosti, urejevanju tekmovalnih rezultatov itd.

Prireditve v Metzu je precej dobro pokazala dobre in slabe lastnosti FGSPF, njenemu vodstvu v koristen pouk, pa tudi nam!

J. H.

ORLOVSKI POROČEVALEC

Jugoslovanska Orlovska zveza. Pravila J. O. Z., obsegajoča 10 paragrafov (Ime in sedež, Namen, Sredstva, Članstvo, Uprava J. O. Z., Predsedstvo, Zbor delegatov, Pregledniki, Razsodišče, Razdružitev), je z odlokom št. 2007 z dne 3. avg. 1921 odobrilo ministrstvo za notranje zadeve, pokrajinska uprava, oddelek za notranje zadeve pa je sporočila ustanoviteljem pod št. 9005/IV z dne 25. avgusta 1921 to za nas izredno važno odobritev.

Na podlagi dogovorov med hrvatskimi omladinskimi društvi in Orlovsko Zvezo v Ljubljani se bo izvršil ustanovni občni zbor J. O. Z. o priliki zborovanja vodstva O. Z. in delegatov za ustanovitev J. O. Z. dne 23. okt. v Ljubljani, Ljudski dom. Sedež J. O. Z. bo v smislu § 1 pravil J. O. Z. v Ljubljani; pozneje odloča o sedežu zbor delegatov.

Letošnji občni zbor O. Z. se bo vršil dne 20. novembra (nedelja) v Ljubljani (Ljudski dom). Odsekovi odbori naj pregledajo Poslovnik, kaj določa o občnem zboru. Morebitne predloge naj pošljejo pravočasno in skrbno, da bodo pravilno zastopani (zastopniki, ki nimajo pooblastila odseka

s štampiljo in podpisi, ne morejo glasovati). Razmišljajo naj in se posvetujejo o zadevah, ki se rešujejo na občnem zboru, da bodo mogli dati svojemu zastopniku dobra navodila, kakšno stališče naj zavzame v posameznih zadevah.

Morebitna naročila za pisarno ali gospodarski odsek pošljite nekaj dni prej, ker bi sicer vsled navala morda ne mogli opraviti na dan občnega zbora.

Zastopniki, ki pridejo na občni zbor, morajo dobro poznati Poslovnik in se udeleževati zborovanja od početka do konca, ne pa postopati po mestu.

Trobentaške tekme v letu 1921. Trobentači so se letošnje tekme udeležili v veliko premajhnem številu. Nekateri odseki niso poslali k tekmam nobene svojih trobentačev, dasiravno trobijo pri vsaki prireditvi.

Prvenstvo med vsemi okrožnimi tekmovalci v Črnomlju in Kranju je dosegel kamniški okrožni trobentač br. Alojzij Košir iz Domžal, ki je dosegel 68 točk; drugi je bil br. Grom Franc z Vrhnike z 51 točkami. Med odsekovimi trobentači je do-

segel br. Kmet Milan iz Domžal 26 točk, br. Legan Franc iz Dobrnič (tekmoval je v III. glasu) 21 točk. Tem štirim se je izročila častna diploma. Pohvalno priznanje sta prejela brata Kecelj Jože iz Kamnika in Habič Peter z Vrhnike. Med trobentaškimi zbori je bil najboljši zbor Kamnik-Domžale. Trobil je brez vsake napake obe koračnici. Dosegel je vse točke (39). Za tem je bil najboljši zbor Vrhnika, ki je dosegel 28 točk. Oba zbora sta prejela diplome. Vsi tekmovalci so pokazali, da se resno trudijo, a marsikje manjka dobrega vadiatelja. En zbor bi bil skoro dosegel domžalskega, toda nihče izmed njih ni znal prav trobiti triole.

Prihodnjo zimo pošlje Zveza svojega vadiatelja vsakemu zboru, ki se bo pravočasno zgasil. Letošnja trobentaška in pevska tekma je zelo žalostno spričevalo za naše gg. organiste. Ali nimajo zmožnosti, ali pa nočejo! Oboje, prvo kot drugo, je žalostno. Redkim izjemam pa hvala in čast! Cast tudi vsem tekmovalcem, ki so brez posebnih pomoči Zveze vendar dosegli tako lepe uspehe. Vaše častne diplome in glasovi vaših rogov naj ganejo in zbude tudi one zaspane odseke, ki sicer trobijo za zabavo, nimajo pa korajže udeležiti se resne tekme.

Umrli je stud. techn. Ivan Plevelj, načelnik Orla v Šiški, 23. sept., star 21 let. Skromen, delaven, v vsem zgleden brat se je prehladil pri požaru v Klečah in je umrl vdan v voljo božjo. Pogreba v Dravljah 25. sept. se je udeležila ogromna množica. — Z njim izgubimo mnogo. Zapustil pa je zgled, ki ga bomo obširneje popisali v prihodnji »Mladosti«. Bog mu bodi plačnik!

Novo proste vaje za l. 1922. so z ozirom na II. slov. orlovski tabor (v Brnu avg. 1922) privzete iz »Sbornika čl. Orla«. Za članice se je že vršil tečaj v Ljubljani, za člane pa je vadiateljski zbor tudi vaje priredil in se jih bodo naučili udeleženci tehničnega tečaja v oktobru. Glede tekmovalnih vaj na orodju sta O. Z. in Čsl. O. S. še v dogovoru.

Nadomestne zastave odsekov vidimo marsikje na štajerskih taborih. Odsek, ki še ne more živovati 20 ali 30 tisoč kron za mogočno zastavo, kakršne so do danes v modi, pa tudi ne mara nastopiti brez vsakega znamenja, si za par sto kron lahko oskrbi dostojno nadomestno zastavo: lesen (smrekov) drog, dolg okoli 2½ m, naravne barve, na koncu lesen in posrebljen orel preproste oblike, pa trobojnica 1 m visoka in 1.20 do 1.50 m široka, pritrjena s ploščastimi žebelji na drog. Seveda se odseki ne bodo trajno zadovoljili s takim nadomestkom, ampak bodo zbirali za krasno zastavo, kakršno zamišljajo umetniki za našo zvezo. Pač pa zgled omenjenih odsekov razodeva primeren način, kako bi se lahko omogočil zaželeni cilj takoj in bi v l. 1922. vsi odseki mogli nastopati z zastavo.

—p—

Na prodaj sta dva kroja v Ljubljani po zmerjeni ceni, ker sta lastnikom postala premajhna. Naslov se izve v pisarni O. Z.

Spomini orlovske mladosti, 6. številka orlovske knjižnice, leži pri nekaterih odsekih še nerazprodana, dočim tuintam poprašujejo po nji (zlasti n. pr. blagajnik O. Z.). Koder pa dobro delajo, je že zdavnaj prodana in plačana.

10letnica in blagoslovljenje zastave Orla v Ljutomeru dne 8. sept. 1921.

Bila je lepa slovesnost z obširnim celodnevним sporedom pod vodstvom okrožnega predsednika br. Drag. Novaka.

182 članov, 145 članic, 42 gojenk in 96 naraščajnikov je prikorakalo s svetinjsko godbo na glavni trg, kjer se je vršila pod kipom M. B. do-

poldanska slovesnost: zabijanje žebeljev v drog prapora, blagoslov in razvitej prapora, govor, sveta maša in odhod na telovadišče k skušnji.

67 oseb (zastopniki odsekov in društev ter prijatelji in dobrotniki Orla) je zabilo žebelj, med njimi: kumica Pepica Novakova (soproga okrožnega predsednika), dr. A. Korošec, minister na razpol., preds. O. Z. br. Jos. Pirc, č. g. dekan Ozmeč, gđč. pl. Rudnika iz Braneka itd. Pri tem so se čula lepa in zanimiva gesla, kakor: Vedno kvišku in naprej! — Vedno kvišku za naša sveta! — V znamenju križa boš zmagal! — Bogu in narodu! — Za slovensko in nebesko očetnjo! —

Prapor je blagoslovil č. g. dekan Jos. Ozmeč, velik dobrotnik orlovskega gibanja, govoril pa je o krščanskih čednostih pravega Orla č. g. I. kaplan Andrej Lovrec, dočim je maševal č. g. Ferk. Okrog 2000 ljudi je obkrožalo pri tem orlovsko četo.

S himno Lepa naša domovina in zahvalo okr. predsednika se je končal nabožni del slavlja, ki je napravil globok utis na vse navzoče.

Načrt prapora sta izvršila g. inž. Vurnik in umetni slikar g. Čeh, izgotovile so prapor č. šolske sestre v Mariboru (slike sv. Jan. Ev. in orla v modri, zeleni in rdeči barvi z narodnimi motivi); nastavek je posrebljen orel z razpetimi peruti, oprt na rame križa. Cena celega prapora je 25.000 K. Kumica in deklška zveza v Ljutomeru sta mu pripeli lepa trakova.

Po banketu in litanijah se je vršil v lepem logu g. Sršena obsežen telovadski nastop: 27 članov na orodju, s prostimi vajami: 66 član.; 55 članic, 68 dečkov, 15 deklic; 5 vadiateljev na krogih, 17 članic s šerpami, 26 vadiateljev z vadit. prostimi vajami in ob koncu nastop vseh sodelujočih pri telovadbi (285) pred praporom, pod katerim je govoril preds. O. Z. Jos. Pirc o zvestobi do prapora in izročil Ljutomerskemu odseku, čigar vrsta je dosegla pri tekmi v Ptuj 30. julija največ točk, diplomo. Preds. okrožja Drag. Novak pa je poklonil lep venec Ljutom. odseka za tekmovalce v Strasbourg.

Med telovadnimi točkami sta govorila čč. gg. dr. Korošec (o čednostih, potrebnih mladini) in dr. Slavič (o potrebi prosvetnega dela za Prekmurje).

»Lepa naša domovina« in umetni ogenj sta zaključila nastop. V večernih urah pa so se veselili mnogi člani in prijatelji Orla v družbi z gosti na komerzu, dočim je večina gostov še za dne odšla na dom. Odseki v okolici (zlasti Sv. Križ, St. Jurij in Sv. Tomaž) so bili skoro polnoštevilno zbrani.

Cast požrtvovalnim prirediteljem tega lepega tabora! Naj koraka Ljutomerski Orel pod novim praporom k novim uspehom!

—f—

Prihodnja številka »Mladosti« bo dvojna (11. in 12.) na 16 straneh (glej Listnica uredn. zadaj na platnicah v 8. številki). Izide v začetku decembra, da bo mogla prinesiti poročilo o občnem zboru O. Z. (20. nov.).

Beseda o kardinalu Gibbons-u.

Pri nas imamo čisto priliko slišati surove izraze o duhovščini, nedostojne šale celo o papežu ali škofu. Povsod pa ni tako!

V Ameriki je umrl letos znamenit voditelj katolikov, kardinal Gibbons, nadškof v Baltimore. Sin ubogih staršev, samouk, je prišel do študija bogoslovja in je postal 43 let star nadškof, l. 1886. pa kardinal. Čudoviti napredek katoliške Cerkve v Ameriki je ponajveč njegova zasluga. Stotine cerkva in katoliških šol (tudi katoliško vseučilišče v Washingtonu) se je zidalo na njegovo besedo. Delavska organizacija, vitezi dela in Kolumbovi vitezi (zveza katoličanov za socialno in kul-

turnoprosvetno delo po katoliških načelih) so otroci njegovih misli. Njegov spis »Vera naših očetov« je doživel nad 200 izdaj in izpreobrnil tisoče drugoverce h katoličanstvu. Mnogo in uspešno je deloval za sv. misijone in za vojne trpine. Bil je osební prijatelj predsednikov Roosevelta in Wilsona.

O tem kardinalu je izrekel preds. Zedinjenih držav Sev. Amerike g. Harding to-le:

»Mi smo vsi njegovi dolžniki za mnogoletne odlične usluge, ki jih je izkazal Cerkvi in državi. Vsak čas je bil pripravljen dati svojo moralno podporo za vse, kar se je podvzelo v korist države. Bil je najpopolnejši in največji tip človeka in duhovnika. Vedno sem ga visoko cenil in spoštoval. Njegova smrt pomeni izgubo za narod, a nam omogočuje, da bolj cenimo njegovo vzvišeno življenje.«

Tekme kolesarjev za jugosl. prvenstvo 1921 so se vršile na cesti Ljubljana—Novo mesto—Zagreb (143 km) 4. sept. Ob 6. uri 15 minut zjutraj je odpeljalo 29 kolesarjev, katerih prvi so prišli v Novo mesto v 2 urah 12 minut, v Zagreb pa je privozil prvi Jos. Pavlija (Zagrebčan) v 4 urah 41 minut, 40 sek., 7 minut za njim še dva Zagrebčana, 6 Ljubljancev pa je dospelo k cilju v času 5 ur 1 min., 50 sek. do 5 ur 20 min., 15 sek. Pavlija je dosegel dozdaj najboljši uspeh v Jugoslaviji in je prišel 46 lin. preje k cilju kot lani.

Sportni teden 1921 so priredila slovenska sportna društva od 7. do 13. sept. V Ljubljani. Doseženi so ti-le uspehi prvakov: tek 100 m 11.9 sek., 200 m 24.1 sek., 400 m 58 sek., 800 m 2 min. 16.2 sek., 1500 m 4 min. 48 sek., 6000 m 21 min. 18.4 sek.; štafetni tek 400 m (4 člani po 100 m) 47.7 sek., 3500 m (klub Ilirija) 6 min. 52 sek.; met krogla 10 m 61.5 cm, diska 29.75 m, kopja 34.30 m; skok: v višino brez zaleta 1.25 m, z zaletom 1.52 m, v daljavo brez zaleta 3.06 m, s palico v višino 2.70 m (član Jadrana in št. Peterškega Orla br. J. Pavlič); hoja 22.5 km v 2 urah 11 min., 22 sek.; plavanje: 50 m 32.8 sek., 100 m 1 min. 13.4 sek., 1000 m 17 min. 22.8 sek. Ženski uspehi: tek 60 m 9 sek., štafetni tek 4×75 m 45 sek., plavanje 50 m 44.4 sek.

Primerjaj s temi uspehi najvišje dozdaj dokazane rekorde na mednarodnih olimpijskih igrah: tek 100 m 10.6 sek., 200 m 21.6 sek., 400 m 48.2 sek., 800 m 1:51.9 sek., 1500 m 3:56.8 sek., štafetni tek 4×100 m 42.2 sek.; skok v višino brez zaleta

1.65 m, z zaletom 1.93.6 m, v daljavo brez zaleta 3.48 m, s palico v višino 4.09 m; suvanje krogla 15.34 m, met diska 45.21 m, kopja 65.78 m; plavanje 100 m 1 min. 0.4 sek.

Tekme sportnikov. Letos sta tekmovala v Splitu nogometna kluba »Gradjanski« (Zagreb) in dalmatinski »Hajduk«. Že v prvih minutah igre so skočili 3 gledalci med igralce in s pestmi napadli enega Zagrebčanov, ki pa s protestom nadaljujejo tekmo in dosežejo prvi goal. Kmalu nato brene eden Hajdukov Zagrebčana Gr. (v trenutku, ko je imel doseči drugi goal) od strani tako silno, da je postal Gr. nesposoben za nadaljno igro. Takoj za njim je padel v nezavest B. vsled udarca na glavo, čez par sekund pa zopet na isti način P. Ni še dosti! V momentu, ko se V. sklone, da pobere žogo, ga sune eden Hajdukov v prsa, da omahne nezavesten na tla. V drugi polovici igre ranijo P. na roki, da mora pustiti igro. Eden ranjencev je ležal do polnoči v nezavesti. Gledalci so kričali cel čas igre na Zagrebčane, da se noben »republikanec« ne sme vrniti živ v Zagreb. (Neven, 28. jun. 1921.)

Tudi iz poročil o angleskih in ameriških nogometnih tekmah beremo o poškodbah in smrtnih slučajih, ki pa niso nesreče, ampak naravnost uboju, izvršeni v sporu strasti vpričo tisočev gledalcev. Z vzgojo gladiatorske posurovelosti pač sport nikoli ne bo dosegel telovadnih organizacij, ki vzgajajo plemenitejšo lastnosti v svojih članih.

Književnost.

Orlovske himne in pesem Slov. Straže. Zložil V. Vodopivec. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani 1921. Broš. 36 K. Orlovske skladbe (za klavir, moški, ženski in mešani zbor) so zelo primerne za uporabo pri notranjih nastopih in akademijah, ne težke, a učinkujoče. Koder nastopate, kupite jih!

Junakinja iz Štajra (Stefana Schwertner). Spisala E. pl. Handem-Mazzetti. Prevel dr. Jos. Jerš. I. in II. zv. (392 + 313 strani) skupaj vezana 120 K. Založila Jugosl. tiskarna v Ljubljani 1921.

Povest silnih bojev med katoličani in protestanti na Štajerskem (pred 300 leti) se je pri nas že splošno priljubila, ker je izhajala v »Domoljubu«. Zahtevamo, da jo kupi vsako izobraževalno društvo za svojo knjižnico. Berimo jo, da si poživimo versko prepričanje in navdušenje ter obogatimo poznanje važne zgodovinske dobe.

Pismo dveh bratov z juga. Že se bliža koncu leto, kar smo odšli slovenski fantje na jug naše na novo rojene države, služiti kralju in domovini. Med nami je odšlo tudi mnogo bratov Orlov, ki so z požrtvovalnostjo delovali pri naših odsekih. Tu sva se našla dva Orla, eden član vrhniškega, drugi zagorskega odseka. Nikoli se nisva preje videla in poznala, pa vendar sva si v tujini kot prava brata od prvega dne.

In kako sva se spoznala? »Bog živi,« naš bratski pozdrav naju je razkril, ker tudi tu se ga nisva sramovala, dasiravno sva takoj spoznala: odločno se bo treba prijeti, da ne podleževa! Takoj sva začela prebirati Zlato knjigo in »Mladosti«, katere sva prinesla s seboj.

Ker sva pa to vpričo vseh prebirala, sva morala marsikaterikrat slišati žaljive besede, katere vedno uporabljajo navadni kričarji, ne da bi se pri

tem zavedali svoje podlosti. Toda nisva se jih ustrašila, čeprav sva bila sama med 70 Slovenci, s katerimi sva se morala spuščati v debate. Začela sva spoznavati, da tudi večina ni vse, kajti mnogokrat sva jih pripravila, da so morali molčati ali celo prijetivati.

Kmalu zatem se je pojavil razkol v družbi kričarjev. Večina kmetskih fantov iz naše lepe Dolenjske, ki še niso bili preveč okuženi od duha naših nasprotnikov, so pristopili k nama. Pri tem sva spoznala tudi par fantov, ki niso upali-javno pokazati, da so bili že prej izvršujoči člani pri raznih odsekih. Vidi se, da je še mnogo naših fantov, ki so Orli samo v domačih dvoranah, ne pa tudi kadar se je treba javno pokazati. Upava, da se bo ta pomanjkljivost kmalu popravila pri fantovskih sestankih, pri katerih bodo prišli do spoznanja, da ni Orel samo telovadna, ampak splošno kulturna vzgojna organizacija.

Tako se je začelo naše sicer skromno, toda vztrajno delo v tujini. Pri vsem tem nam je pa prišla še na pomoč naša ožja domovina z mnogimi dobrimi nasveti, knjigami in časopisi. S podvojenim veseljem sva začela delati še tem odločneje in neumorneje ter tako pridobila absolutno večino na svojo stran. Ob nedeljah popoldne smo, namesto da bi šli v mesto po prazen nič, priredili razgovore ali predavanja.

Z veseljem opazujeva, kako se utrjujejo fantje v naših načelih. Upava, da to ni samo za sedaj, dokler smo tu skupaj, ampak, da tudi potem, ko pridejo domov, ne bodo pozabili tega in bodo vstopili v armado, ki se tako vztrajno bojuje na naših kulturnih poljih.

Toliko iz našega dosedanjega življenja, da bodo videli naši fantje doma, da ne spimo tukaj, ampak dovršujemo delo, započeto pri fantovskih sestankih v domačih dvoranah.

H koncu pa pozivljava vse naše fante, ki so še doma, k složnemu in neumornemu delovanju, kajti: v slogi je moč; v križu je zmaga!

Posiljava tudi iskrene pozdrave vsem bratom Orlom in jim kličeva krepki: Bog živi!

Janko F.

Anton F.

Belokranjsko okrožje je pripravilo okrožno prireditev na Vinici dne 18. sept. 1921. Bil je to zopet dan veselja za našo mladino. Popoldne so se člani udeležili krasnega spreveda katoliškega shoda, popoldne pa so pokazali svojo spretnost pri telovadbi. Udeležili so se prireditve štirje odseki z 90 člani v krojih, 60 naraščaj v krojih in 40 Orlic iz Črnomlja in Vinice. Ta dan je bila slovesna zaobljuba viniškega odseka. Okrožje je napredovalo za 3 odseke, izmed katerih dva že močno delujeta (to je: metliški in viniški), tretji pa je ravno kar ustanovljen v Adlešičih. Želja je, da se okrožje osamosvoji in napreduje zlasti na tehničnem polju. Bratje, gojite telovadbo! Bog daj še veliko tako lepih prireditev brez običajnega popivanja, brez veselja in zabave, kakor je bila ta. Bog živi!

Črnomelj. 26. avgusta 1921 se je vršil V. redni občni zbor našega odseka. Iz raznih poročil povzamemo sledeče številke:

Odsek je imel 21 fantovskih večerov s 15 predavanji (Osnutki). Odbor je imel 11 sej in je izvedel 1 izredni občni zbor. Rednih članov šteje odsek 48 in 12 podpornih. Dopisov došlih 48, odposlanih 52. Javnih nastopov je bilo 5 in 2 telovadni akademiji. Telovadnih ur 40, z obiskom 324. Naraščajnikov 22 (s 16 kroji), ki so izvedli 2 javna nastopa in 3 igrice. Dohodkov je imel odsek 972 kron, stroškov 241 kron. Za predsednika je bil izvoljen br. Pepe Skubic, za načelnika pa br. Jože Papež. Odsek se je pomnožil za 26 članov, kar je sad Orlovskega tabora v Črnomlju.

Dol pri Ljubljani. Dne 17. julija je odsek priredil javno telovadbo, ki je prav lepo uspela. S to prireditvijo zaznamuje naš odsek precejšen napredek od lanskega leta. Letos so namreč prvič nastopili domači fantje na drogu in bradlji, katero so si sami izgotovili. Tu je pač bilo treba železne volje in potrpežljivosti, ker so telovadni prostori skrajno neugodni. — Drugi napredek se kaže v prvem nastopu domačega naraščaja. Nastopilo je sicer malo fantkov, a ti so vse presenetili s svojim korajžnim nastopom in prav dobrim izvajanjem vaj. — Tako gremo vedno naprej za orlovskimi cilji: Zdrava duša v zdravem telesu, krepka, močna duša v močnem, spretnem telesu!

Novomeško okrožje 1. 1921. Okrožje je priredilo 19. in 20. marca poučni tečaj za fante celega novom. pol. okraja. Tega tečaja se je udeleževalo

nad 70 fantov, večinoma Orlov. — Na sporedu so bili referati: Organizacija, Politika, Naši nasprotniki in mi, Naše naloge, Temelj našemu delu, Naše organizacije (cerkvene in svetne). — Tečaj je rodil bogatih uspehov.

29. maja je priredilo okrožje okrožni izlet v Stopiče. Udeležba: 59 Orlov v krojih, 51 Orlic in 30 naraščajnikov. Spored je obsegal litanije, zborovanje in prosto zabavo.

Tabor novomeškega okrožja v Šmarjeti 18. sept. se je izvršil nad vse veličastno. Prihiteži so tudi bratje in sestre šentjernejskega okrožja in iz Trebnjega. Spored so otvorili kolesarji, tem je sledila konjenica, nato močne čete Orlov in Orlic in godba iz Št. Jerneja. Pred sv. mašo, ki jo je deroval domači g. župnik, je govoril mladini šentpeterski župnik č. g. Vovko. Na taboru je nastopilo 6 govornikov. Popoldne se je vršila telovadba na lepo okinčanem telovadišču na župnijskem vrtu. Uspeh telovadbe je bil zadovoljiv. Telovadbi je sledila prosta zabava. Na tabor je prihitelo nad 2000 ljudi.

S pomočjo okrožja je bil 28. avgusta ustanovljen v Toplicah orlovski odsek, 11. sept. pa orliški krožek. 2. oktobra je ustanovitev Orla v Soteski. Iz navedenega je razvidno, da se je orlovstvo v letošnji sezoni v novomeškem okraju močno poživilo.

V **Šmartnem pri Kranju** se je ustanovil dne 25. septembra orlovski odsek, ki obeta, da bo kmalu popravil, kar so tam z odlašanjem zamudili.

V **Šmartnem pri Litiji** je organiziral br. kaplan Sparhackl prosvetno prireditev, ki je 18. t. m. jako lepo potekla. Z opoldanskim vlakom je dospel iz Ljubljane precej močan del pevske zveze Ljubljana, ki je sodeloval pri litanijah v mogočni dekanijski cerkvi. Nato so si ogledali gosti lični društveni dom (zidal ga je † kaplan Krusche l. 1910.), ki je eden najbolj praktično zgrajenih domov, z zadostnim številom stranskih prostorov, ekonomično in smoteno razporejenih. Ob treh je nastopil Orel na ljubko prirejenem vrtu nad domom. Ob spremljavi gledališkega kvarteta (na lok!) in klavirja so v 10 točkah nastopili (ponajveč s prostimi vajami) dečki (19), deklice (28), Orlice (16) in Orli (12) s povprečno zadovoljivim uspehom. Njihov nastop, ki so ga izvedli samo domačini, je pozivilo par lahkih rajalnih pohodov in skupin (ena ob petju). Telovadni nastop, ki ga je zaključila vrsta na bradlji, je občinstvo, ki je tesno obkrožalo telovadišče, živahno spremljalo in hvalilo. Po telovadbi je govoril zastopnik Orlovске Zveze o delu in pomenu Orlov za kulturni napredek naroda, potem pa se je ljudstvo za četrte ure zgrnilo okrog stojnic z okrepčili. Od petih do polsedmih je polnilo več sto poslušalcev dvorano in galerijo doma, kjer je na odru celo poldrugo uro prednašalo 40 članov in članic pevske zveze Ljubljana obširno zbirko umetnih in narodnih pesmi brez odmora. »Ljubljana« je s svojim pogojenim nastopom globoko učinkovala in gotovo mnogim pripomogla s tem koncertom k širjenju lepe pesmi med narodom. Važno kulturno delo vrši, kdor omogoča take nastope, ki so nekako misijonsko delo umetnosti. Po končanem sporedu se je razvila skromna zabava na vrtu ob godbi kvarteta. Ta prireditev ni bila le lepa zabava in čist užitek na navzoče, ampak pozitivno kulturno delo. Navzoči nasprotniki naj bi širili zmisel za tako delo v svojih vrstah, ker le v plemeniti tekmi bomo kulturno napredovali, ne pa s smešenjem požitvalnega dela za povzdigo ljudstva v »Pondeljku«, »Jutru«, »Domovini« itd. Delavcem na prosvetnem polju naj pa bodo take prireditve in izpodbudo za vztrajno nadaljevanje tega prepotrebne dela. — er.

Ob vratih cerkve.*

Jezuit p. Lippert piše v svoji knjižici »Ob vratih cerkve« (An der Pforte der Kirche, Herder, Freiburg 1920): »Dvojna reka ljudi valovi neprestano preko praga Cerkve: ena se zлива vanjo, druga iz nje. Množice, tako velike in številne, kakor celi narodi, stopajo v Cerkev dan na dan, leto za letom. Nepregledna pa je tudi množica, ki se tekom desetletij in stoletij gnete zopet ven iz skrivnostnih veža, včasih tiho in potrto, večinoma pa glasno hrumeč in psuoč. O vseh teh, ki gredo tu noter in ven, bi se dalo neskončno veliko povedati; sicer so to le neznatno majhni delci množice, katere tok jih večinoma vleče, da, trga s seboj, toda v vsaki izmed teh duš je vendar na delu cel svet sil, ki jih vlečejo preko svetega praga; svet dogodkov, svet jasno ali temno čutenega hrepenenja in pekočega gorja, svet greha ali spokojnih želja, svet čistega stremljenja ali grešnega hotenja. Kdo bi pa mogel opisati, kaj vse se godi v tistih samotnih, težko in bolešno borečih se dušah, ki dolge dobe, včasih po cela desetletja, stoje ob vratih in se bore za odločitev!« Da, čudovite stvari se gode v dušah, ki so zaslišale poziv Resnice in mu slede — ta po velikih ovinkih in strašnih ovirah, druga naravnost, brez bojev in truda, kakor otrok, ki ga varno vodi angel varuh. Ta čudovitost je, vsled katere imajo izpreobrnjenja vedno toliko privlačno moč do nas, vsled katere nam vsak novi slučaj vzbuja vedno novo zanimanje, novo zadoščenje, novo radost. V izpreobrnitvah se javlja Bog tako očito, da jasno razločujemo njegove stopinje in čujemo njegov glas, kakor v tistih davnih dneh stare zaveze, ko je neposredno vodil svoje izvoljence. Zato katoličani ne moremo iti molče mimo izpreobrnitev, marveč se moramo ob njih razmišljujoč ustaviti, jih zabeležiti.

Znamenit za ves izobraženi svet je bil pred nekaj meseci prestop protestantskega pastora in pisatelja Albanija v katoliško cerkev, o katerem je poročal tudi »Slovenec«. Podoben slučaj se je dogodil na veliko soboto tekočega leta v Regensburgu, ko je bil sprejet v katoliško cerkev bivši protestantski pastor Fric Bredow. Bredow je zajemal protestantsko znanost ob njenih virih na vseučiliščih v Rostocku, Lipskem, Heidelbergu, Bonnu in Jeni. Ker tu ni našel duševnega zadovoljstva, se je lotil skolastične filozofije sv. Tomaža

Akvinskega in dospel tako do katoliške dogmatike. Leta in leta se je pogrezal v učenje, leta in leta je molil, leta in leta je stal ob vratih, ne da bi se mogel odločiti. Končno je zmagala milost božja in ga dovedla v naročje Cerkve.

Tiho in skoroda brez boja se je na veliki teden 1914. l. v Rimu izvršil prestop nemškega pesnika Reinharda Sorge; bilo je kakor ob sebi umeven zaključek neovirano potekajočega razvoja, kakor pika koncem stavka. To pot je bil v duhu že preje dovršil, slaveč v pesnitvah nebeško Mater kot znamenje verske edinosti. Ljubzen do te edinosti ga je gnala, da je storil korak, ki pri njem ni pomenjal bega od sveta, ki je lasten bolnim dušam s strtimi perotmi. Svetovna vojna je tudi njega poklicala na bojišče, tuda njegova duša je ostala v nadzemskih višavah. L. 1915. je pisal z bojišča: »Popolnoma živim iz vere, ki me vsega prevzema; to je moja tiha celica, v katero se morem vsak čas umakniti, da pridem zopet iz nje ves poživljen in nadzemske okrepčan.« Njegova iskrena molitev velja »padajočim sovražnikom«. Ko se na bojišču prireja božja služba, se prijavi za ministranta. O tem piše kasneje: »Ob grmenju topov pričanja Jezus svoje težko odrešilno delo. Introibo ad altare Dei... Prvič zope ministriram. Po evangeliju je pridiga. Duhovnik govori o pokorščini. Zvonček se oglasi, začne se darovanje. In potem povzdigovanje! Končno imamo zopet v svoji sredi milega Tolažnika, strašnega asketa, v primeri s katerim je naše trpljenje le lahek vzdih. Krva večega srca se dvigne nad občino, nad razpršene narode...« Sorge je padel, ne da bi njegovi tovariši slutili, koga so položili v grob; šele po njegovi smrti, ko je zanj dospela Fastenrathova ustanova, so zvedeli, da je bil njih skromni tovariš bogonarjen pesnik.

Pred nekaj meseci je pri Herderju v Freiburgu izšla knjiga pod naslovom: »Die Unruhe zu Gott« — Iz nemiru k Bogu. V njej podaja p. Willibrord Verkade, danes benediktinec v Beuronu, svoje spomine, spomine konvertita. Tudi tu ne najdemo bega od sveta iz obupa ali iz omrze nad njim, marveč pred našimi očmi se razvija mlad Nizozemec, v katerem prekipevata zdravje in radost nad življenjem, ki se tod in tam izprevrača v mladostno norost; pred seboj vidimo mladeniča, ki je ves zavzet nad lepoto zemlje, ki veselo vživa, kar mu lepega in dobrega prinaša dan, jeder in močan, poln soka, za glavo prese-

* Ponatis iz »Slovenca«. Zdi se mi, da bi oškodoval čitatelja Mladosti, ako bi ga ne prinesle naše platnice. — Uredništvo.

gajoč nizkotni svet, velenadarjen slikar, ki z vso dušo ljubi umetnost in je poln mladostne vere in zaupanja v svoje umetniške sile. Človek torej, ki trdno stoji na zemlji in ki mu življenje ni ničesar dolžno ostalo. Kakor nemški pesnik tudi ta holandski slikar najde pot v katoliško Cerkev in kesneje v samostan varno in pokojno, brez večjih notranjih ovir in bojev. Iz domovine ga žene umetniški poklic v Pariz; od tod gre v Rim in Firence, od tam na Nemško, kjer končno najde svoj pristan v tistem Beuronu. Ničesar razburjivega ne najdemo v tej knjigi nobene napetosti; mir in pokoj jo preveva — plačilo za premagani »nemir k Bogu«.

V dalni Vzhodni Aziji je vojna preseletila in tudi pokopala odličnega nemškega pesnika Maksa Dauthendeya. Nedavno so našli njegovo sv. pismo, na katero je napisal te-le vrstice: »Maks Dauthendey, Tosari (Vzhodna Java, Tongeško gorovje). Sobota 30. junija 1917. Pet mesecev sem

sedaj tukaj, 6000 čevljev visoko. Danes jutraj, ko sem čital 50. in 60. Davidov psalm, sem doživel spoznanje. Spoznal sem, da je osební Bog. Tri tedne pred mojim 50. rojstnim dnem mi je bilo dano to razodetje, o katerem sem od svojega 20. leta, torej 30 let, razglabljal in dvomil in ga končno dosegel. Kako sem gotov svojega cilja, kakšen pokoj se je danes vselil v moje srce, v mojo dušo in moje telo! — Bog živi in je osebno in vse živi iz Njega.«

Ravnokar poroča o novi, znameniti izprehodni »Catholic Times«. Bivši prostozidar in pokrajinski veliki mojster škotskega obreda, sir John Cowans, bivši generalni kvartirni mojster britanske armade, je štiri dni pred svojo smrtjo prestopil v katoliško Cerkev. Pogreb se je razvil v veliko katoliško slavo.

To so čudeži milosti, pred katerimi vsak katoličan hvaležno skloni glavo.

Iz inozemskih časnikov o Orljih. List katol. telovadske zveze v Švici (Turnzeitung str. 69., 70. t. l.): »Jugoslov. orlovska zveza, ki obišče z 20 člani Strassburg, nas bo na povratku skozi Švico obiskala. Iz tega vzroka je zvezino predsedstvo v sporazumu z društvi Zürich sklenilo prirediti v torek 9. avg. v kazino Ausersihl pozdravni večer, h kateremu pa prisrčno vabimo tudi prijatelje in podpornike. (Potem našteva organizacije, ki so že obljubile na tem večeru sodelovati.) Ob tej izredni priliki vabimo tudi naše člane-uradnike, prav posebno pa še preč. duhovščino.

Neizmerno se radujemo, da bomo mogli stopiti z našimi prijatelji jugoslov. orlovske zveze v tesnejši stik, jih že danes srčno pozdravljamo in upamo, da bo ta večer tak, da bomo mogli medseboj skleniti ožje prijateljstvo. Živela jugosl. Orl. zveza!

Liberalni list »Strasbourg. Neueste Nachrichten« 6. avg. t. l.: »Strasburško mesto ima zopet enkrat priliko, da more gledati zanimivo tridnevno telovadsko slavo v svojem obzidju. Mestno časopisje je že opozorilo na to veliko slovesnost in Strasbourg ni pozabil ob tej priliki okrasiti svoje hiše in ulice.

Ze pred 8. večerno uro se je zbrala na cestah, zlasti pred kolodvorom, velikanska množica. Dobro organizirano rediteljstvo, ki mu izrekamo neomejeno pohvalo, se je odlikovalo s svojo organizacijo... Ob 8.20 uri se je vršil oficijelni sprejem zvezne zastave in predsednika. Po pozdravu zastave in igranju maršeljeze se je podal sprevod v lepo urejenih vrstah na Kleberjev trg. Med tujerodnimi društvi, ki so došla, smo najbolj opazili jugoslovanske in čehoslovaške vrste, kakor tudi eno čl. žensko četo, ki so vse v svojih originalnih krojih vzbudile zanimanje Strasburžanov, kateri so jih seveda z najživahnejšimi vzkliki sprejeli.

L'Alsace (Mulhouse) 9. avg. (v pismu iz Str.): »Veliko zanimanja so vzbujali Jugoslovani iz Orla: visoke, mišičaste postavbe v lepih madjarskih krojih in čapkah. Njihova zastava z zlatim orlom nosi mnogoštevilna zlata odlikovanja... Potem so se pričeli nastopi, katerim mora tako telovadee kakor

neveščak priznati neomejeno hvalo in priznanje. Posebno tuji gosti iz prejšnjih podonavskih držav so se izitali... Tudi tu (na telovadišču) so vzbujali telovadci obeh Slovačij opravčeno zanimanje.

Le Sport Alsacien 9. avg.: »Dvoje slovaških društev v okusnem kroju, z sukničem na levi rami, v spremstvu večjega oddelka žen v modrem odelu vodi neštevilne čete telovadcev, ki jima sledi z godbo in fanfarami... Pozabiti ne smemo (v opisu telovadbe) jugo- in čehoslovaških društev, ki so sijajno nastopila, pri tem pa ne opustila njim lastne strumnosti in rezerviranosti... Pisec teh vrst je videl že najmanj 100 javnih telovadb, a nikjer še niso izvajali prostih vaj tako popolno kakor tu.

Le Dernières Nouvelles Sportives 9. avg. v opisu odličnih gostov na telovadišču našteva tudi »Monsieur Loubiana, čehoslovaški škof« (misli našega ljubljanskega škofa!).

Neue Züricher Nachrichten 10. avg. v daljšem članku navdušeno opisuje pozdravni večer jugosl. Orlav v Švici: »...Ta večer je ovil tesno vez prijateljstva Švicarjev in Jugoslovancev in bo pomemben za bodočnost mednarodne zveze katoliških telovadcev... Narodni poslanec g. Baumberger slavi lepote jugoslovanske domovine gostov, ki jo je leta 1898. videl in nato v svoji znani knjigi (Blaues Meer und Schwarze Berge) opisal ter pristavi v zvezi s tem predmetom navdušene besede o narodu Slovencev, Hrvatov in Dalmatincev. Narodni Jugoslavije in njihovim idealom velja pozdrav... V znak pobratimstva med jugosl. Orl. Zvezo in katol. švicarskimi telovadci sta se dotaknili obe zastavi in si sledili narodni himni Švicarjev in Jugoslovancev...«

Les Jeunes (št. 32 l. 1921) je priobčil več slik orlovskega odposlanstva v Strasbourg (med njimi sprejem g. knezoškofa A. B. dr. Jegliča na kolodvoru, ki je lepa, živa slika trenutka, ko pozdravlja nadpastir svoje Orle v Franciji).

Podjetje L'Etoile (Paris 49 bd St. Germain) je založilo 600 m dolg film »Le concours de Strasbourg« za kinopredstave, v katerem se vidi ponovno tudi nastop Orlav.